

Nedim Gürsel

Kavuşmak Hayal Oldu

*Anneme
mektuplar*



DK

Nedim Gürsel, 1951’de Gaziantep’te doğdu. Galatasaray Lisesi’ni ve Paris Sorbonne Üniversitesi Modern Fransız Edebiyatı Bölümü’nü bitirdi; aynı üniversitede Nâzım Hikmet ve Aragon üzerine Prof. Etiemble’in yönetiminde karşılaştırmalı edebiyat doktorası yaptı. Halen CNRS’te (Fransa Bilimsel Araştırmalar Ulusal Merkezi) araştırma başkanı olarak görev yapmakta ve Paris INALCO’da (Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü) Türk edebiyatı dersleri vermektedir.

Edebiyatın hemen her dalında ürün veren Nedim Gürsel’in kitapları Fransa başta olmak üzere yirmi beş ülkede yayımlandı, bazı öykülerinden yapılan tiyatro uyarlamaları Türkiye ve Avrupa ülkelerinde oynandı. Yazar DAAD adlı kurumun davetlisi olarak bir yıl Berlin’de kaldı; Fransa, Almanya, İtalya ve Türkiye gibi pek çok ülkede hakkında incelemeler ve doktora tezleri yapıldı, belgeseller çekildi.

Nedim Gürsel’in aldığı ulusal ve uluslararası ödüller şunlardır: Türk Dil Kurumu Ödülü (1976), Abdi İpekçi Barış Ödülü (1986), Fransız PEN Kulüp Özgürlük Ödülü (1986), Haldun Taner Öykü Ödülü (1987), Struga Altın Plaket Ödülü (1992), Radio France Internationale Öykü Ödülü (1992), France-Turquie Ödülü (2004), Fransa Hükümeti Edebiyat Şövalyesi Nişanı (2004), Mevlânâ Dünya Kardeşlik Ödülü (2009), Türkiye Yayıncılar Birliği İfade Özgürlüğü Ödülü (2009), Balkanika Vakfı Uluslararası Roman Ödülü (2012), Fransa Akdeniz Roman Ödülü (2013), Türk Dünyası Kızıl Elma Ödülü (2016), Türkiye-Avrupa Eğitim ve Bilimsel Araştırmalar Vakfı Ödülü (2018), Çukurova Sanat Girişimi Büyük Ödülü (2019).

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Uzun Sürmüş Bir Yaz	Çıplak Berlin	Söz Uçar
İlk Kadın	Yedi Dervişler	Piramitlerin Gölgesinde
Cicipapa	Allah'ın Kızları	Yalnızlığın Yarattığı Yazar -
Bir Avuç Dünya	Hatırla Barbara	Sait Faik
Dünya Şairi Nâzım Hikmet	Türkiye: <i>Yaşlı Avrupa'ya</i>	Mehdi'yi Beklerken
Bozkırdaki Yabancı	<i>Genç Damat</i>	Baba Bak Deniz
Boğazkesen	Derin Anadolu	Aşk ve Isyan
Paris Yazıları	Şeytan, Melek ve Komünist	Küçük Prens
Başkaldıran Edebiyat	Aragon	(çeviri-Doğan Egmont)
Resimli Dünya	Yine Bana Döneceksin	Son Fasil
Yaşar Kemal - <i>Bir Geçiş</i>	Aşk Kırgınları	Son Yolcu
<i>Dönemi Romancısı</i>	Yüzbaşının Oğlu	Ölüm Aklımdasın
Öğleden Sonra Aşk	Acı Hayatlar	Doğuya Açılan Pencere
Güneşte Ölüm	Tehlikeli Sevişmeler	Yıkım Günleri
Sağ Salim Kavuşsak	Bana İtalya'yı Anlat	
İzler ve Gölgeler	Uzun Bir Ayrılık İçin Kırk Kısa Şiir	

KAVUŞMAK HAYAL OLDU

Anneme Mektuplar

Yazan: Nedim Gürsel

Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2025 / ISBN 978-625-6162-92-1

Sertifika no: 44919

Kapak ve sayfa tasarımı: Taylan Polat

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kavuşmak Hayal Oldu

Anneme Mektuplar

Nedim Gürsel

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

ANAMA MEKTUP

*“Canım anacığım, işte sis iniyor,
setlere çarpa çarpa akıyor Naviglio,
ağaçlar şişiyor sulardan, kardan yanıyor;
üzgün değilim Kuzey’de: kendimle
uzlaşmış değilim, beni bağışlamasını
beklemiyorum kimsenin, pek çokları
gözyaşı borçlu bana,
insan nasıl borçlanırsa insana.
Biliyorum iyi olmadığını, anaları gibi
bütün ozanların yoksul, uzaklardaki oğullarına
duydıkları sevgice doğru yaşadığını.
Bugün benim sana yazan.”*

*Çok şüktür, diyeceksin, iki satır olsun yazmış
sırtında kısıcak ceketini, cebinde birkaç şiir,
gece yarısı kaçıp giden o bizim deli oğlan.
Zavallıcık, öyle temiz ki yüreği,
belki de bir yerlerde öldürüverecekler bir gün.*

*“Unutmadım elbette, nasıl çıktığımı yola,
saksağan, okalıptüs, tuzla dolu ırmağın,
Imera’nın ağzında, portakal, badem yüklü
o yavaş tirenlerin külrengi istasyonundan.
Sağlığını diliyorum şimdi yürekten,
kendi yumuşak alaycılığını
iliştirdiğin için dudaklarına.
Acıdan, ağlamaktan o gültüş korudu beni.*

*Ne çıkar Şimdi senin için, senin gibi bilmeden
bekliyen herkes için
dökecek birkaç damla yaŐım varsa gözümdede.
Ah iyi yürekli ölüm, ne olur dokunma sakın
mutfağın duvarında işleyen saatimize,
bütün çocukluğum geçti yüzünün minesinde,
boyalı çiçeklerinde: dokunma yaşlıların
ellerine, yüreklerine. Belki karşılık verir biri.
Ey utancın ölümü, acımanın ölümü.
HoŐçakal, canım, hoŐçakal, benim canım
anacığım.”*

Salvatore Quasimodo (1901-1968)

Çeviren: Cevat Çapan,

Çin'den Peru'ya Dünya Şiiri,

İstanbul: Sözcükler, 2018.

27 Mart 1960, arşamba

Sevgili anneciğim,

Mektubunu aldım. Çok sevindim, sene sonu yaklaştı, çok çalışıyorum, hele matematikle geometri en sevdiğim ders. Tabii öbür derslerime de çok çalışıyorum. Derslerim dolayısıyla Akhisar'a bir türlü mektup gönderemedim. Benden yazdığım bazı şiir ve hikâyelerimi yollamamı istemişsin. Sınıfta beğenilen ve hayvanları koruma cemiyetine gönderilen hikâyem öbür sayfada. Fakat onu yazmak için de epeyce uğraştım. Gönderdiğim temize çekilmiş şekli. Altta da en son yazdığım şiiri gönderiyorum.

BARBAROS

*Dalgalanırken albayrak mavi göklerde
Dolaşır Barbaros enginlerde
Dizilmiş kıpkızıl ufuklara bir donanma
Vermiyor aman Andrea Dorya'ya*

* * *

*Türk milletinin şanı şerefi
Albayrağın dalgalandığı iki yüz parça gemi
En öndeki almış içine Hayrettin'i
Belirliyordu Preveze ufkunda.*

* * *

*Pupa yelken almış yolunu
İlerliyor Preveze'ye doğru
Kahraman leventlerin gür sesi bulutlu semalardan yükseliyor
Allah'a doğru*

*Dalgaların çiçekli bir bahar havasına kavuştuğu sırada.
Canlanın gözümün önünde acı bir hatıra
Barbaros'un türbesi üstünde
Albayrağımız dalgaları şerefle şanla.*



KARABAŞ

Rüzgârın yüzümü hafif hafif okşadığı sabahlar, pencereden baktığım zaman rüzgârda son sıvası da sallanan bir kulübe gözüme çarpar.

Bu köhne, iki üç tuğlanın bence önemi çok büyüktür. Çünkü, bu yıkık kulübede hazin bakışlarımın arasında bir hayal canlanır. Bu hayal fedakâr ve sadık köpeğim Karabaş'ın hayalidir. Ondandır yadigâr kalan bu tuğlaları, iki gözüm gibi saklar ve korurum. Karabaş'ı bulduğum günü unutamam. Güneşin, mavi gökte parladığı bir ilkbahar sabahı idi. Çiğ taneleri yeşil çimenler üzerinde inci gibi parlıyordu. Çarşıdan dönüyordum. Bu sırada, biraz ilerde, çocukların bağırmaclarını duydum. Merak edip o tarafa doğru yürüdüğüm zaman, acı bir manzara ile karşılaştım. Islak çimenlerin üzerine uzanmış ufak, siyah başlı bir köpek yavrusu gördüm. Adeta deri ve kemikten ibaretti. Kuyruğunu bacaklarının arasına almış, gözlerinin ferisi sönmüş, solumaktan yorulmuş bir vaziyetteydi. Kulak ve başında nokta nokta keneler görülüyordu. Çocuklar taş atıyorlar, kuyruğundan çekiyorlar, hayvancağıza nasıl eziyet edeceklerini bilemiyorlardı. Nihayet dayanamayarak, elimdeki fileyi bıraktım ve köpeğin üzerine atıldım. Avazım çıktığı kadar "Yapmayın ço-

cuklar, acıym bu zavallıya!” diye bağıırıyordum. Onlar gülererek, “Bu uyuz köpeği ne yapacaksın” diye alay ederlerken, ben köpeği elime almış, koşar adımlarla oradan uzaklaşmaya çalışıyordum.

Karabaş’ı eve getirdiğim zaman bütün ev halkı şaşırımıştı. Küçük kardeşim, bu tontonu nereden buldun diye bana soruyor, seviniyordu. Anneme ve babama köpeği nasıl bulduğumu anlattım. Onları köpeğin evde kalmasına razı ettim.

Ertesi gün kardeşimle, Karabaş’a bir kulübe yaptık. Aradan birçok günler geçmiş, Karabaş büyümüş, bize alışımıştı. Eve bir tek yabancı sokmuyordu. Hepimiz ondan memnunduk. Boş zamanlarımızda onunla oynardık. Fakat Karabaş’tan acı bir günde ebediyen ayrıldık.

Yine Karabaş’ı bulduğum gün gibi bir gündü. Beraber kır gezintisine çıkmıştık. Yeşil çimenler üzerinde şakalaşarak oynaya oynaya ilerliyorduk. Bu sırada bazı havlamalarla ikimiz de irkildik. Karşıya baktığımız zaman bir köpeğin, bir kız çocuğunu altına almak üzere olduğunu gördük. Karabaş’a tut dediğim zaman Karabaş köpeğin üzerine çoktan atılmıştı bile. Aralarındaki kısa bir boğuşmadan sonra köpek kaçmıştı. Karabaş da çok yorulmuştu. Burnundan kan geliyordu. Aradan günler geçtikten sonra Karabaş’ta bazı acayip haller görölüyordu. Bizi bazen ısırmaya kalkıyor, evden kaçıyordu. Ben yavaş yavaş o köpekten Karabaş’a kuduz geçtiğinden şüpheleniyordum. Bir gün bizim haberimiz yokken evden yine kaçmış. Biz akşamleyin farkına vardık. O gece rahat bir uyku uyuyamadım. İçimden bir his bana Karabaş’ın kaybolduğunu söylüyordu sanki.

Ertesi sabah belediyeye gidince acı haberi aldık. Karabaş kuduz olduğundan zehirlenmişti. O zamandan beri belediye memurlarına karşı içimde bir kin beslerim. Ama belki de onlar haklıydılar. Fakat Karabaş’ın acısını unutamam. Ne zaman

bir belediye memuru veya küçük bir köpek yavrusu görsem Karabaş'ın hayali gözümün önünde canlanır, onu hazin bir şekilde anarım.

Anne kusura bakma biraz aceleye geldi. Okumakta zorluk çekeceksin.

Ben Balıkesir'deki Kerem'le mektuplaşıyorum. Belki tanırsın. Göz doktoru Niyazi Çalışkan'ın oğlu Kerem Çalışkan.



30 Ekim 1961

Sevgili anneciğim,

Sana çoktandır mektup yazamadığım için üzgünüm.

Anne, ben burada çok iyiyim, Balıkesir'den geldiğimden beri iki kilo almışım, sen orada nasılsın, orada kaldığın otel nasıl, manzarası güzel mi, oradan bana çok çok mektup yaz. Herhalde Paris'ten çok memnunsundur. Benim burada notlarım çok iyi gidiyor. Her pazar babam beni ve kardeşimi alarak gezdiriyor, ben burada hayatımdan çok memnunum. Oradan bana yazacağın mektupları benim adresime gönder, arada sırada da Paris'in kartlarını gönder. Orada hiç para biriktirebiliyor musun? Bir defaya mahsus olarak bana Türkiye'de olmayan bir Fransız peyniri gönder.

Burada mektubuma son verirken ellerinden öperim.

* * *

Çok sevgili anneciğim ve Sabahat Teyzeciğim, ben siz gittikten sonra öğlene kadar uyudum, öğlenleyin sade şeftali yedim ve ayağa kalktım. Kendimi çok iyi hissediyordum ama biraz başım

Darbeler, sürgünler, ölen arkadaşlar, gurbetteki oğlu için her Allah'ın günü Babîâlî Yokuşu'nu tırmanan bir anne, yazar olma serüveninin her anını annesiyle paylaşan oğul, ikisini birleştiren ve ayıran şehirler, yün örgüsü kazaklarla paketlenen dergiler, kitaplar, Babîâlî dedikoduları, Paris'in sökülen kaldırımları, grevler, sıkılan yumruklar ve aşklar...

Nedim Gürsel'in annesine yazdığı mektuplarda, yalnızca bir yazarın yetişme sürecine değil, 1960'lardan 80'lerin ortalarına kadar Türkiye'nin toplumsal tarihine de tanıklık edeceksiniz.

Bu mektuplar posta kutunuza gelmişçesine "sizin" olan mektuplar...

"Sevgili anneciğim,

Birden sizlere yazmak istedim. Odamda sabaha karşı yalnızım. Çalışıyorum. İstanbul'da, kitaplar, izmaritler, yazılmamış beyaz kâğıtlar, müsveddelerle dolu odamdayken, dışarıda sabah olurdu. Bu şehirde yaşadığım sıcak bir geçmişi yeniden kurmak gittikçe güçleşiyor. Türkiye'de 1971 yılında genç olmamın sorumluluğunu devrimci dostlarımla paylaşamadım. Öyküler yazıyordum, belki iyi, değişik bir başlangıç yapmıştım ama yazarlık serüvenim de yarım kaldı. Sanki yıllardır burada, Paris'teki odamın, üstüme yıkılacakmış gibi duran renksiz duvarları arasında yalnız yaşıyorum. Arada bir içimden anlatılması güç, güzel bir coşku geçiyor. Uzun, yeni bir öyküye başladığımı düşünüyorum."

QR kodu okutunuz



Dijital fiyat etiketi

tavsiye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 450

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-6162-92-1



DK
Doğan
Kitap